

Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok

A BAROMFITENYÉSZTŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	10 K. — fill.
Fél évre	5 K. — fill.
Negyedévre	2 K. 50 fill.
Egyes szám ára 20 fillér.	

LAPTULAJDONOS:

ORDÓDY LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV. KER., MUZEUM-KÖRUT 7. SZ.

Hirdetések díjszabás szerint.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

☞☞☞ **Telefon: 623.** ☞☞☞

TARTALOM.

	Lap
A tuberkulaze.	73
A wieni nagy húsragó.	74
A II-ik nemzetközi tejgazdasági kongresszus határozatai. Koerfer István.	74
Szarvasmarhák nyálási ősztőne. Kredits Ödön.	75
Mennyit érnek a mai zárlatok sertésveszénél? Vámos Jenő.	76
A Foxterrier munkájához. Dagmár grófnő.	78
VEGYESEK.	80

BAROMFITENYÉSZTÉSI LAPOK.

A baromfiak minőleges és mennyilleges tenyésztéséről. Grasse Ili Miklós.	27
A sárga Orpingtonok angol „club standard“-ja. R.	27
A holsteini nagy ludhizlalók. — z.	28
VEGYESEK.	28
Kiállítási kalendárium.	29

A tuberkulaze.

Ember és állat óriási százalékkal pusztul el évente a tuberkulózis miatt. Midőn Koch tanár tuberkulinjával föllépett, az emberiség megváltóként fogadta fölfedezését. De nem vált be. Egyszerű kémilőszerré lett devalválva a marhák lappangó tüdővészenek kikutatására. Azóta is több oldalról hangzott föl a hire annak, hogy ez és az a tudós, a mentő szerumra reá akadt; de ezek nem váltak be.

A difteria szerum fölfedezője, Behring, a németországi marburgi egyetem ta-

nára, két évvel ezelőtt lépett a nyilvánosság elé azzal a fölfedezésével, hogy a fiatal borjúkat szerével immunizálni lehet, és ezzel úgy, mint a himlő védőoltásnál mentessé tenni a későbbi ragályozás ellen. Módszere szerint most már ezer és ezer borjút oltanak Németországban.

De Behring az orvosok múlt évi párisi tüdővész ellenes kongresszusán jelezte, hogy nyomában van annak, miként lehet az emberi tüdővést is gyógyítani. Akkori kijelentése nagy szenzációt tett.

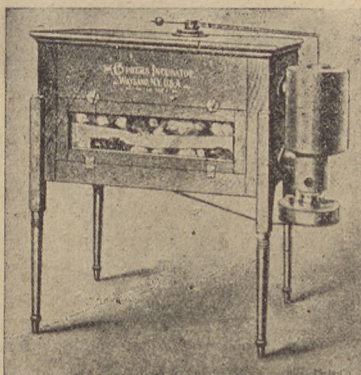
Most Berlinben a „Bund der Landwirthe“ február 8-iki nagygyűlésén újra előadást tartott a tudós professzor, és részletesen kifejtette azon elveket, a melyek szerint egyrészt lehetővé válik a *tüdővész okozó bacillusokat elpusztítani, másrészt ugyancsak beoltással megakadályozni azt, hogy az ember tüdővést kapjon, vagy a már tüdővész ember betegsége tovább terjedjen.*

Behring azzal kezdette előadását, hogy őt inkább foglalkoztatta az általános tüdővészellenes gyógyítómód problémája, mint az állati tüdővész kérdésének megoldása. Életének és munkásságának végső célja az emberi tüdővész, az emberi nyomoruság leküzdése. Véleménye szerint nincs semmi akadálya a gyermekek profilaktikus tüdővészellenes

beoltásának, ha a beoltandó anyag nem tartalmaz továbbzaporodásra képes (virulens) tuberkulózis-bacillusokat, a milyen az ő eddigi állatokon végzett kísérleteinél is hatásosnak mutatkozott, ha a bőr alá fecskendezte. Ezután szóról-szóra ezt mondta:

— „Egy teljesen biztos, ilyen hatású anyagot sikerült kapnom, a melynek Tuberkulaze nevet adtam, és a mely természetesen az állattenyésztőket és tejtermelőket is érdekelné fogja. Ez az anyag teljesen pótolja a most alkalmazásban lévő oltásokat, a melyek legjobb esetben éveken keresztül használva, juttatják a gazdát tukerkulózismentes állatállományhoz, illetőleg tejhez. A mostani óvóoltások azért veszedelmesek, mert az oltóanyag maga is életképes bacillusokat tartalmaz, a melyek a vérbe jutva, tüdővést okozhatnak és az egészséges tehén tejét élőbacillusokkal fertőztetik.

Már akkor, a midőn Párisban a T. C. preparátumról szólottam, olyan gyógyító anyag volt birtokomban, a mely életképes bacillusoknak a vérbe való átmenetelét kizárja és a mely mégis immunizáló (betegség-mentesítő) hatást fejt ki az állatokon. Ezt az anyagot is a vérbe kellett fecskendezni, azonban előállítása olyan drága, olyan nehézkes, és alkalmazása olyan körülményes volt, hogy általános elterjedését a nagy gyakorlatban lehetetlenné tette. Már akkor

A haszonnal járó baromfitenyésztés csak jól bevált KELTETŐ-GÉPEKSEL üzhető és ezért ajánljuk: **a világhírű és az összes eddig ismert csibekeltetőgépek között a legtokeletesebb amerikai Cyphers önszabályozó-készülékkel ellátott csibekeltető- és csibenevelő-gépeket**, melyek kizárólagosan csak nálunk kaphatók. Továbbá **a baromfi-tenyésztéshez szükséges összes cikkekkel, erőtakarmányokat és a Németországban államilag megvizsgált, de nálunk is jól bevált „Galloserin“ baromfi-koleraszerűt.** Számos megbízható bizonyítvánnyal rendelkezünk. Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

☞ **MAGYAR** ☞
MEZŐGAZDÁK
SZÖVETKEZETE
= **BUDAPEST,** =
V., Alkotmány utca 31.

Párisban ama reményemnek adtam kifejezést, hogy talán sikerülni fog a szerkáros oldalát eltüntetnem. És ez sikerült. Olyan anyagnak vagyok most birtokában, amely a mellett, hogy teljesen immunizáló hatást tud kifejteni, a bacillusok életképességét teljesen megszünteti. Ez anyag a Tuberkulaze, könnyen megmerevedő, viaszksárga folyadék. Eddigi kísérleteim alapján mondhatom, hogy a Tuberkulaze szállítása nem ütközik akadályokba, előállítása nem drága, és így a praxisban jól értékesíthető.

A Tuberkulaze 3—4 héten keresztül, hetenkint 2—3-szor fecskendezendő a bőr alá. A Tuberkulazéval nemcsak tuberkulotikusnak nyilvánított teheneket, hanem olyanokat is gyógyítottam, amelyek látszólag egészségesek voltak, de tejükben mégis kimutatható volt a tuberkulózis bacillus. És ez állatok tejéből több heti befecskendezés után a bacillusok teljesen eltűntek.

Ez a tapasztalat olyan prespektívát nyújt, amely a tüdővész megelőzését az embereknek is kilátásba helyezi. Különösen ki akarom emelni és sokszorosan hangoztatni azonban ama tény, hogy olyan állatoknál, amelyek hasonló tüdővész megbetegedésben szenvednek, mint az ember, ugynevezett kontroll kísérletek nem történtek még eddig és így nem rendelkezem olyan tudományos alappal bíró kísérletekkel, amelyek annak a biztos kimondását megengednék, hogy a Tuberkulaze az emberi tüdővésznek is hathatós óvószere lenne. Már Párisban is nem gyógyítószerrel beszéltem, amely a már előrehaladott tüdővész megbetegedést gyógyítani tudja, hanem olyan anyagról, amelynek korai alkalmazása a fiatal korban a tüdővész ellen megóvja az egyént, vagy pedig a kevésbé megbetegedett egyének gyógyulását lehetővé teszi.

Az új anyagot csak ez év őszén adom át a nagy orvosi nyilvánosságnak. Éppen ezért teljesen eredménytelen, ha bárki akár levélben, akár távirati uton, akár személyesen fordul hozzám.

A wieni nagyhusvágó.

A „Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft” sajtója a wieni husnagyvágó organizációjáról legutóbbi számában megemlékezik.

Mivelhogy Budapesten is azon fáradoznak, hogy a nagyhusvágó létrejöhön, nem érdektelen és aktuális is, ha a wieni tanács eljárását e lapunk hasábjain leközzöljük, mely a mi székesfővárosunkban remélhetőleg buzgó követőkre fog találni.

Ime, elmondjuk a mit a német lap a wieni nagyvágóról elmondott:

„Wien husfogyasztására szánt mar-

hát Magyarország szállítja; az osztrák tartományok különböző okoknál fogva a wieni piacot nagyobb mennyiségű áruval mindeddig alig keresték fel.

A magyarországi marhakereskedők és ügynökök befolyásai folytán Wien uszallatása körül igen kellemetlen állapotok állottak be, melyek 1903-iki husdrágaság következtében még kellemetlenebbül kiélesedtek, úgy, hogy a wieni városi tanács 1904. június 24-iki határozata értelmében egy városi nagyhusvágó és átvételei állomást létesített.

A sok nehézség, mely e létesítéssel együtt járt, végül olyképen oldódott meg, hogy egy részvénytársaság vette a husnagyvágó ügyét a kezébe, és „Első Wien-i Nagyhusvágó Részvénytársaság” czég neve alatt meg is alakult.

Ennek nemcsak a városi fogyasztást, és Wien környékét is nagyban hussal ellátni a czélja, hanem hogy *olcsó hushoz jusson a fogyasztó közönség.*

A társaság megalakult öt millió korona részvénytökével, melyből három milliót József főherceg, egy milliót Wien város, 500.000 koronát a kémiai ipar részvénytársaság, és ugyanannyit a cs. k. szab. Länderbank jegyzett.

Kikötöttet azonban a tanács részéről, hogy nagyhusvágók Wien kivül is létesíttessenek. A tanács azonkívül egyébb jogokat is biztosított magának.

Igy 15 év lefolyása után a nagyhusvágó beszüntetését követelheti, azt saját üzemébe veheti, ha az épületeket és berendezéseket megváltja, 25 év mulva azonban minden kártérítés nélkül az üzemet saját maga kezelheti, az igazgatóság egyharmad részét ő nevezi ki, és ő is élvezi az 5%-on felül eső osztalék 25%-át, tekintet nélkül a befektetett tőke aránylagosságára, mely jogokkal szemben kötelek a város a vágó- és hűtőhelyiségeit bizonyos megállapított díjért a részvénytársaságnak átengedni. Azonkívül kötelezettséget vállalt a város arra nézve, hogy a wieni székek a szükséglet legalább 75%-át a nagyvágónál fogják fedezni. A társaság viszont kötelek az első évben 10, később 15, 25, 35 és 50 ezer marhát évenként levágtatni. (Jelenleg hetenkint 300 darabot vágat.)

A bevásárlás a marhakereskedők és az ügynökségek kizárásával direkt a termelőnél és hízalónál vagy szövetkezeteknél eszközöltetik. A husnagyvágó a város egyes kerületeiben mészárszékeket állít fel és az összes költségek beszámításával és 5% nyereséggel hozzáadásával a húst kiméri, de semmiestre sem drágábban, mint a magánshékek a húst az előző hónapban kimérték. Már augusztus havában a tanács felhívására három kerületben lettek ilyen székek felállítva, melyben a marhahus kilogrammonként 10—20 fillérrel, a borjú és a disznóhus 20 fillérrel, a vesepecsenye és a rostélyos 80 fillérrel olcsó-

ban lett kimérve, mint a magánshékekben, mely eljárással a husdrágaság megszüntetését némileg el- is érte.

A társaság átvételei állomása St.-Marxban van és június 1-én működését már meg is kezdte.

Az eladás meg lett azzal is könnyítve, hogy közvetítési díj nem szedetik, s csak az effektív költségek számíttatnak fel a termelőknek. A szükséglet szerint a husnagyvágó mint vevő is szerepel, a mi alacsony árak mellett mindenesetre számottevő tényező.

Marhák átvétele czéljából a husnagyvágó állandó összeköttetésben van Alsó- és Felső-Ausztria, Karinthia és Stájerország tenyésztőivel és hízalóival.

Azt hiszszük, hogy a példa a Budapest székesfőváros tanácsát is érdekli, és reméljük, hogy részvénytársaság létrejötte nélkül a főváros kezelésében is létesíthető lesz a budapesti nagyhusvágó.

A II-ik nemzetközi tejgazdasági kongresszus határozatai.

Irta: dr. Koerfer István.

II.

IV. osztály: Tejgazdasági tudományok.

9. A) alosztály: Tudományos kísérletek, vegyelemzési eljárások.

A kongresszus kívánatosnak tartja:

1. hogy a kormányok egyetemlegesen azon vegyelemzési eljárásokban állapodjanak meg, melyek hivatalos vajvizsgálatok és hamisítások kiderítése végett alkalmazandók;

2. hogy a megállapítandó eljárásokat valamennyi szakértő minden országban alkalmazni kötelesek, de jogában van a szakértőnek e mellett más, tetszés szerint választandó eljárást követni, ha annak szükségét látja;

3. hogy az összes tejtermelő országokban bizonyos időközökben, körzetenként a hivatalos vizsgálatok alapján vajelemzési tabellák készíttessenek, mert ezek segítségére könnyebben lehet a megvizsgálandó vajminták tisztaságára következtetni.

A kongresszus azon kívánságának ad kifejezést:

1. hogy csakis olyan tejsűrűségmérőket (lactodensimeter) szabadjon forgalomba hozni, melyek hatóságilag lettek kipróbálva s olyan jelzésekkel ne legyenek ellátva, melyek által a fogyasztót félre lehet vezetni s az eladó ugyszólván hivatalos csalást követhet el;

2. hogy a tej sűrűsége ilyen eszközökkel az ellenőrök által megállapítva csak korlátolt mértékben szolgálhat a tej lefoglalására.

A kongresszus kéri, hogy az állami vegyvizsgáló állomások igazgatói a következő 3-ik, 1907 ben tartandó

Legjobb szerkezet. Legnagyobb munkabírás. Legkönnyebb hajtás. — Legtökéletesebb fölözés.

A LEGJOBB FÖLÖZŐGÉP AZ ALFA-SEPARATOR.

nemzetközi tejgazdasági kongresszusra értekezéseket irjanak arról, hogy milyen baktériumokat milyen feltételek mellett találtak a tejben, s ezt mi módon állapították meg.

A kongresszus azon véleményének ad kifejezést, hogy a vaj tisztaságának megállapítására olyan állomások szerveztessenek, mint a németalföldi kormány életbeléptetett, illetve hogy ilyen állomások szervezése előmozdítassék.

A kongresszus azon véleményben van:

1. hogy azon esetben, ha olyan határozat hozatnék, melynek értelmében ezental a margarinhoz annak azonnali felismerhetése céljából egy kémlelő (festő) anyagot kell keverni; ezen kémlelő anyag azon egyéb zsírféleségekhez is keverendő, melyek a vajjal történő keverésére használatnak;

2. feltétlenül szükséges, hogy a hatóságok ezen kémlelő anyagot szükség szerint megváltoztathassák, illetőleg kicserélhessék.

Mivelhogy a kongresszus elvben hozzájárult a vegyelemzési eljárások egyformásításához, azt határozta el, hogy az idevonatkozó kívánságait a vegyelemzési eljárás egyformásítására kiküldött nemzetközi bizottsággal közli, s kéri, hogy a viták folyamán felmerült észrevételekre is legyen tekintettel.

10. B) alosztály: Tej-, vaj- és sajt-hamisítások.

A kongresszus elvben elfogadja a sajteladás szabályozását, a sajtok oly feliratok, illetőleg jelzésekkel látandók el, melyekből világosan kitűnik, hogy a sajtok készítéséhez idegen anyagot használtak-e vagy nem.

V. osztály. Törvényhozás, szakoktatás, szövetkezetek.

11. A) alosztály: Törvényhozás.

A kongresszus a következő kívánságoknak ad kifejezést:

1. A vajbehozatali tilalom nem mondandó ki azon nemzetekre nézve, melyek kötelezőleg elfogadták, miszerint minden zsíradékhoz, mely bizonyos kezelés által könnyen a vajhoz keverhető, vagy a melynek a vajban való jelenléte nehezen megállapítható, egy könnyen felismerhető ugynevezett kémlelő anyag hozzákeverendő.

2. A teljes behozatali tilalom kimondatik azon nemzetekre nézve, melyek a tej és tejtermékek hamisítása tekintetében biztosító szabályokat nem alkottak.

3. Az ellenőrző (vegyvizsgáló) állomások kötelessége a törvényes szabályok végrehajtását szigorúan ellenőrizni.

4. Tilos és szigorúan büntetendő az oly tej, vaj, vagy margarinnak áruba

bocsátása, melyek az egészségügyi bizottságok által „káros“-nak jelzett konzerváló anyagokkal vannak összekeverve.

5. A hatalmak a vaj viztartalmának megengedhető maximumában állapodjanak meg.

Hatósági szabályrendeletekkel állapíthatassék meg továbbá, hogy a francia törvény értelmében a kémlelő anyagok miképpen s mily arányban alkalmaztassanak, s hogy mennyi legyen a vaj maximális viz, illetve folyadék tartalma kigyúrásától az eladásig, vagy a raktárban az eladásig.

6. Az ellenvéleményre vonatkozólag törvény hozassék.

7. A kongresszus a szakvéleményeknél a következtetések gyakori bizonytalanságát s az ellenvélemények hasznos voltát konstatálja.

A kongresszus a mellett van, hogy azok, kik hivatva lesznek tejgazdasági szakkérdéseket elbírálni, ezek fölött vitatkozni s ezekben itélkezni, a jogi iskolákban megfelelő kiképzést nyerjenek.

8. A jogi iskolák tan- és vizsgarendjeiben a tej és tejtermékek hamisítására vonatkozó legszükségesebb ismeretek elsajátítása azok részére veendő fel, kik ilyen kérdésekben majdan ítéleteket fognak hozni.

9. A kongresszus a mellett foglal állást, hogy a fogyasztó közönség egészséges és valódi tejhez jusson.

Kívánatosnak tartja a kongresszus, hogy egy törvényjavaslat legyen mielőbb kidolgozva és elfogadva, mely a hamisítások hathatósabb büntetését írja elő, mely a tejtermelők, közvetítők és tejkereskedők eljárásait szabályozza s ezeket komoly felügyelet alá helyezi, mely egy illetékes bizottság által körzetenként (megyénként) a tej vegyelemzési eljárását, valamint átlagos összetételét megállapítja, mely a tej szállítását egészségügyi szempontból biztosítja s lehetővé teszi, hogy a tej eredete megállapítható legyen s mely végül a tej legszigorubb ellenőrzését, illetve vizsgálatát léptet életbe a termelésnél, szállítás és eladásnál, tehát a termeléstől az eladásig.

Az ellenőrzésre vonatkozólag megjegyzi a kongresszus, hogy az idevágó és minden tekintetben pártolendő magánszerződésektől eltekintve, csakis felelős ellenőrököt kell alkalmazni, melyek jogosítva lesznek bármikor, vagyis a fejés, tejszűrés, tejszállítás és tejeladás közben is mintákat venni. Minden tejállomáson egészségügyi szolgálat szervezendő a tejszűrés ellenőrzése végett.

(Folytatjuk.)

Szarvasmarhák nyalási ösztöne.

Éppen úgy, mint az unatkozó gyermek vagy ember, a szarvasmarha és egyéb állat is rossz szokásokat vesz fel, a melyeket különösen akkor nehéz belőle kiirtani, ha némi élvezetet érez a rossz szokás gyakorlása alkalmával.

Pedig ki kell irtani a rossz szokást okvetlenül, akármilyen élvezetet nyújt is az az állatnak, mert legtöbbszörre egészségének rovására megy, úgy annyira, hogy némely állat a rossz szokás élvezetét még a jóllakásnak is eléje szokta helyezni s ennek folytán hiányosan táplálkozik, lesóványodik és gyakran teljesen tönkre is megy.

Ilyen rossz szokás például a juhoknál a gyapjurágás, a midőn tudniillik egymás gyapját csipegetik; de ez nem veszedelmes és igen könnyen lehet rajta segíteni, a mennyiben az állatokat egyszerűen megnyirjuk, s a rossz szokásokat el is különítjük mindaddig, míg a gyapjurágásról le nem szoktak.

Sokkal rosszabb és veszedelmesebb ennél a szarvasmarhák nyalási ösztöne, mely úgy fejlődik ki náluk, akár csak a gyermeknél azon ösztön, hogy mindent a szájába vesz, a mi csak keze ügyébe esik.

A szarvasmarhánál ezen ösztön kifejlődéséhez nagyban hozzá szokott járulni az unalom, az istállóban való hosszas bekötés alkalmával s abban nyilatkozik meg, hogy szomszédját nyalja az állat — és pedig ha engedjük, akkor lassankint annyira fajul nála ez az ösztön, hogy képes mindennemű táplálkozásról lemondani, csak nyalni hagyják.

E nyavalya annyiból is veszélyes, mert az állatok egymást majmolják s egy-két hét alatt annyira elharapózik az ösztön, hogy az istálló egész marhaállománya egymást nyalja és nem eszik, hanem napról-napra soványodik.

Ezért nagyon kell ügyelnünk s ha látjuk, hogy egyik marhánk a szomszédját nyalja, úgy azonnal el kell azt vagy más istállóba különítenünk, vagy pedig úgy kötjük ki, hogy a szomszédjához ne férhessen.

Ez az egyedüli orvossága e bajnak, ha már bekövetkezett; de megelőzni minden esetre lehet és nagyon ajánlatos is az által, hogy nem engedünk az állatoknak annyi időt az unalomra az istállóban, hanem ha mindjárt fejőmarhaállományról van is szó, azért azt naponta eresszük ki, ha csak szórakozásképen is, a levegőre.

Annyival inkább tegyük ezt, mert ebből a nyavalyából rendszerint egy másik, veszedelmesebb szokott kifej-

Szivattyúk és Mérlegek **Különleges gyár: 'GARVENSWERKE'**
 Központi Igazgatás:
 Wien, II., Handelsquai No. 130.
 Városi mintaraktár: GARVENS W.
 Wien, I., Schwarzenbergstr. 6.

lődni, a mely abban nyilatkozik meg, hogy a marha nem a szomszédját, hanem a falat és a földet szokta nyalni.

Ha e nyavalya nem a másiktól fejlődött, akkor meg lehetünk róla győződve, hogy nem rossz szokással állunk szemben, hanem az állat több sót kíván, mint a mennyit kap s a fal és föld szikében keresi annak pótlását.

Ha az ily marhának nem adunk azonnal több sót, akkor a nyalási ösztön egész nyalási dühvé fajul nála, úgy hogy semmiféle táplálékot nem vesz magához, vagy ha vesz is, abban inkább csak turkál, semhogy enné s lesoványodik és tönkre megy, akár csak az előbbi esetben.

Ez a nyalási ösztön már nehezebben orvosolható, mint az előbbi s a kezelése is hosszabb időt vesz igénybe, a mennyiben, mint mindenféle emberi és állati nyavalyánál, úgy ennél is, nem annyira az ellenszer a legradikálisabb orvosság, hanem a hiánynak a pótlása, a mely az állat szervezetében beállott s azért kell első sorban is több sót adnunk a betegnek, de nem darabban, a melyet ismét csak nyalni kénytelen, hanem törve, korpa között vagy egyéb módon nyújtjuk azt neki.

Nem szabad azonban felednünk, hogy ezen alkalomból el kell különítenünk az állatot a többitől, mert fenmarad a majmolási ösztön s a többi is okvetlenül beleesik a nyalási mániába.

Legveszedelmesebb és legnehezebben gyógyítható azonban harmadik neme ennek a betegségnek, a mely már sem rossz szokáson, sem a só után való vágyódáson alapszik, hanem hiányos, rossz táplálkozásból, megfüledt takarmány feletetéséből, a jászolok, az istálló, az alom tisztátalanságából ered; leginkább azonban savanyu, rossz széna járul a baj kifejlődéséhez és elmérgesedéséhez.

Ha e nyavalya valamely szarvasmarhát meglep, akkor nyal az mindent, önmagát, társát, a jászolt, az almot, fát, falat, földet, mert mintegy változatos, pikáns dolgot keres a rossz táplálkozás után, melytől már valósággal megcsömörlött s nem eszik, soványodik, elannyira, hogy utóvégre is le kell vágni, mert a pikantéria, melyet utóbb már mindenben feltalál: nem elég az élet fentartására.

Azért jól válogassuk meg rétjeinket és kaszálóinkat, mert a savanyu szénamű is csak a rossz, vizenyős rétről származik. Ha az ily rétnak hasznát akarjuk látni, akkor meg kell okvetlenül javítanunk, a minek egyedüli módja a drain, a trágyázás és jó fűmagokkal

való bevetés. A jó, édes fűmagok vetését azonban két-három éven át kell ismételnünk, hogy így, lassankint, teljesen elnyomják a rosszabb és savanyubb fűfajokat.

Mindenesetre őrizkedjünk azonban attól, hogy az ily rétet egyszerűen erősen felszántuk, avagy éppen megforgassuk a talaját, mivel a mély barázdák által hasított sebhelyek igen nehezen formak ismét egybe s két-három év alatt az így megforgatott vizenyős ré teljesen visszafejlődik és tönkre megy. Elég annak a fenti javítás; a mellett munkánk is csekélyebb és a siker biztos.

Az így megjavított rétek szénája oly kitűnő és egészséges takarmányt fog szolgáltatni, hogy nem csak az utóbb említett nyalási nyavalyának, hanem egyéb, a helytelen táplálkozásból származó bajoknak is elejét vehetjük általa.

A mi a szarvasmarhák gyógykezelését illeti, ha ezen legveszedelmesebb faja a nyalási nyavalyának őket meglepi, az abban áll, hogy első sorban is, éppen úgy, mint az előbbi két esetben, azonnal elkülönítjük őket az egészséges állománytól, istállójukat, jászolukat megtisztítjuk s mindig friss alomról gondoskodunk számukra. Azonkívül kell, hogy a szabadban, jó legelőn legeltesük őket, avagy ha tél idejére esik a baj, úgy az istállóban száraz, egészséges szénát minél többet, de moslékfélét vagy burgonyát semmit, répát pedig minél kevesebbet nyújtunk nekik eledelül.

Ezenkívül kísérjük meg, gyengén meszes vizet itatni velük, vagy ha ezt inni nem akarják, úgy naponta mintegy másfél liternyit öntsünk a szájukba; továbbá 90 gramm konyhasó, 30 gramm kalmuszpor és 15 gramm krétapor, vagy 45 gramm Glaubersó és 22 gramm hamuzsirkeverékből álló orvossággal gyógykezeljük, a melyből naponta háromszor egy-egy evőkanálnyit adhatunk be nekik akár korpában, akár pedig tisztán.

Ha azonban látjuk, hogy gyógykezelésünknek hamarosan nincsen eredménye, akkor minden megfontolás nélkül le kell az állatot vágni, mert így legalább husát értékesíthetjük, míg ellenben ha habozunk és várunk, akkor rövid idő alatt csak csont és bőr marad rajta.

Ha valamely marhaállományból egy-két állat e nyavalyába esett, úgy igen szigorú kötelességünknek ismerjük a saját, jól megfontolt érdekünkben, hogy az egészségesen maradt állományt is

vegyük, legalább is annyiban gyógykezelés alá, miszerint istállójukat és jászolainkat kitisztítsuk s gyakorta friss alomról gondoskodjunk számukra, a vizenyős rétről származó szénát pedig ne etessük velük tovább, hanem terítsük ki, hagyjuk igen erősen kiszáradni és kiszellőzni s azután etessük fel a birkákkal; azoknak nem árt meg oly könnyen.

A nyalás nyavalyája, mint látjuk, már magában is veszélyes, de még sokkal veszélyesebbé válhatik, ha nem gyógykezeljük vagy elhanyagoljuk, mert nagyon könnyen megeshetik, hogy abból az állat nagynehezen kigyógyul ugyan, de csontbajok maradnak utána hátra, a melyek pedig már nem egyszer tették tönkre egy-egy gazdának egész ökörsordáját vagy tejgazdaságát.

A komolyabb nyalási nyavalyák megelőzésére is kell gondot fordítanunk ezen kívül s azért ne mulasztjuk el a baromistállók és jászlak tisztántartását s az alom gyakori felfrissítését. Őrizkedjünk a savanyu fűnemű, meg-savanyodott takarmány vagy egyéb káros anyag feletetésétől s fordítsunk különös gondot arra, hogy barmaink megkapják a megfelelő sóadagokat, melyek az állatok emésztő szervezetét is teljesen rendben tartják.

Azonban a sónak mesterkéltséggel adagolása sem jó; különösen pedig nem vagyok barátja, ha valaki mindég és csupán csak tört sót nyújt az állatoknak: mert nyalni minden barom szeret egyet-mást néha-néha s ha nyalhatja a kósót, úgy először is annyit nyal belőle, a mennyit szervezete megkíván, másodszor pedig a nyalási vágyát teljesen kielégíti s bármilyen más, a min nem találja fel a megszokott sós izt: nem fog megnyalni. Lovak és ökrök számára elég hetenkint egyszer oda adni a sókövet és pedig úgy, hogy egyik állat a másik után nyalhassa; egyéb baromnak pedig állandóan lehet a jászolában. Kivételt csak a sertés képez, a melynek moslékját kell megsózni.

Kredits Ödön.

Mennyit érnek a mai zárlatok sertésvésznél?

Ha egy gazdának adnók fel ezt a kérdést, alighanem egy szóból állna a válasz. Ezt a választ igazolják is némiképp az állategészségügyi évkönyv adatai.

1903-ban fertőzve volt 63 megye; megbetegedett 192,261, elhullott 106,068, leöletett 1849 darab sertés. — 1903.

PERFECT

PFANHAUSER ANTAL, Budapest, V., Báthory-u. 9.

separatorok,
tejszállító kannák,
tejhűtő készülékek,
vajköpülő gépek,
vajgyuró gépek.

Teljes tejgazdasá-
gok, berendezések
és eszközök. ☞

február első hetében fertőzve volt 291 község, 1906. ugyanezen időszakában 381 község.

Tíz esztendő küzdelem jár immár igazán kevés eredménnyel. A sertésvész olyan, mint a lernai hydra, ha egy fejét levágják, tíz új nő ki helyette. A küzdelem meddőségének okát a betegség rendkívüli ragályossága, a zárlatok betartásának ellenőrizhetlensége és a krónikus sertésvészben beteg állatokkal való kereskedés okozza. Hiába zárjuk el a községeket a vész kitörésekor, ha a krónikusan beteg állatok a ragályanyagot megőrzik és mindenfelé elhurcolják. *A zárlatok mai formájukban csakis a gazda károsodását okozzák, a nélkül, hogy eredménynyel járnának.*

Ez gyakorlati, a tapasztalat bizonyította igazság, melyet az elhullott sertések százazrei, sajnos, kétségen kívül igazolnak. Ezt az igazságot a mi hivatalos köreink nem akarják meglátni, de meglátták már Németországban.

Dr. Foth, állategészségügyi tanácsos a „B. T. W.”-ben írja, hogy a sertésvész zárlatok eredménytelensége, a betegség oktanának újabb kutatásai és a gazdáknak e zárlatok okozta károk alóli felszabadítása indokoltá tennék a következőket:

I. A sertésvész hivatalos megállapításánál a legfontosabb a fertőző képesség klinikai megállapítása.

II. Az akut és krónikus sertésvész állategészségrendészeti szempontból elkülönítendő.

A heveny sertésvész ellen a mostani rendszabályok alkalmasak. A krónikus vész ellen egész más rendszabályok kívánatosak, a melyek a gazdának kellő forgalmi szabadságot nyújtanak.

III. A főkéllékei egy ilyen, a krónikus vész ellen kibocsátandó rendeletnek a következők:

1. Teljes forgalmi szabadság egy bizonyos, a fajta szerint változó súlyú *vágósertések* részére.

2. A beteg vagy gyanus haszon- és tenyészsertések eladásának tilalma.

4. Istállózárok alkalmazása az udvar és községi zár helyett.

4. A betegség ismeretének terjesztése.

5. A sertéskereskedelem szigorú és tüzetes ellenőrzése, főleg az u. n. „szel-

dett” sertésekkel kereskedők istállóinak megfigyelése.

6. A nem állatorvos huslátók is kiadassák a beteg részek eltávolítása után a krónikus sertésvészben beteg állatok husát közfogyasztásra.

Ezek a szabályok minden bizonynyal hatékonyabbak lennének, mint a nálunk is alkalmazott mai rendszabályok, a melyek a mellett, hogy eredménnyel nem járnak, tömémentlen kárt okoznak, évenként ezer meg ezer községnek a forgalomból való teljes kizárásával.

Ezek az intézkedések azonban egymagukban nem elegendők ennek az országos csapásnak leküzdésére. A legfőbb feladat a gazdára hárul. *Minél több vészmentes tenyészetet kell létesíteniök az országban*, és minden eszközzel azon kell lenniök, hogy a ragályt tenyészeteiktől távol tartsák. Ma a viszonyok folytán épen az ellenkező gazdáink felfogása: a „vészen-átment” farkák értékesek. Ez csakis úgy indokolható, hogy a magyar gazdák beletörődtek abba, hogy minden sertés megkapja elébb-utóbb a sertésvést, így hát meg sem kísérlik a védekezést ellene. Okszerü, a gazdát feleslegesen nem zaklató intézkedésekkel, pedig sokat elérhetnénk rövid idő alatt is, ha maguk a gazdák vigyáznának arra, hogy egyszer vészmentessé tett állományukat a vész elkerülje.

A németek itt is megelőznek bennünket.

A hesseni minisztérium, tekintettel arra, — „hogy az eddigi intézkedések semmi eredménnyel nem jártak, és így csak a gazdák czéltalan megterheléseknek tekinthetők” — a következő rendeletet adta ki. Mivel a védőojtó eljárások is hatástalanoknak bizonyultak a sertésvész ellen, az egyedüli czéltudatos és fokozatos eredménnyel járó eljárás a vészmentes tenyészetek alkotása.

1. Minden gazda, a ki sertésenyésztéssel foglalkozik és kész magát az alábbi 2. és 3. pont rendelkezéseinek alávetni, azt jelentse be hatóságánál. A hatóság megkeresésére a kerületi állatorvosi hivatal megállapítja azt, hogy a jelentkezett gazda tenyészete kétségen kívül vészmentes-e.

2. Az ily tenyészetek tulajdonosai tenyész-állataiknak más állatokkal való

érintkezését meg nem engedhetik, és koczáikat is csak hasonló vészmentesnek nyilvánított tenyészetek kanjai alá bocsáthatják.

3. Az ily tenyészetekbe új sertések beállítását, akár tenyészési, akár hizlálási célra — ha csak azok nem ugyanilyen mentesnek nyilvánított tenyészeteiből valók — lehetőleg korlátozni kell, de mindenesetre csak hosszabb ideig tartó, teljes elkülönítés után állíthatók be ily tenyészetekbe sertések.

4. Különös figyelem fordítandó a tenyészkanokra. Nem a nagyhercegség területéről behozott kanok mindenesetben csakis oly hosszú ideig tartó elkülönítés után alkalmazhatók tenyésztésre, a mely alatt vészmentességük kétségtelenné vált.

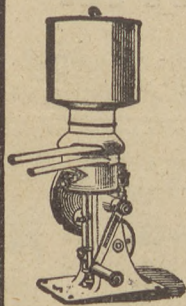
5. A sertésvásárokon gondoskodni kell arról, hogy az ily tenyészetek közvetlenül vásárra hajtott állatai teljesen elkülönítve álljanak. Az ily sertések hatóságilag egy „S” betűvel és a tulajdonos jegyével megjelölendők, ha azonban más tulajdonába mennek át, úgy a jelzés áthuzandó.

Nem állítjuk azt, hogy ez az intézkedés egymagában elegendő a sertésvész leküzdésére, mert így a másik szélsőségbe esnénk. Hiszen egy ilyen rendeletnek ugyszólván csak a nagy- és középbirtokosok tehetnek eleget, de még ezek állományát is veszélyezteti a cseleedség sertésstartása. Ilyen intézkedés arra való, hogy növelje a gazdák kedvét és igyekezetét sertésállományuk gondos ellenőrzésére, míg a további feladatot az állategészségrendészeti intézkedések módosítása képezi.

A mai intézkedések sikertelenségéből nem szabad azt a következtetést levonnunk, hogy minden korlátozó intézkedés elvetendő, de szabad, sőt szükséges is arra gondolnunk, hogy a gazdák a zár okozta kárait enyhítsük úgy, hogy az intézkedések czélszerűsége is megmaradjon.

A német szaktekintély előtt nem egyszer meghajoltunk már — talán ez esetben is az ügy hasznára válik az, hogy német példákra hivatkoztam, holott idehaza is esett már ilyen értelemben felszólalás a kőbányai állategészségügyi hivatal vezetője részéről.

Vámos Jenő.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemü tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár

FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI. k., Jász-utca 7.

Svéd Globe Separator.

VAJKIVITEL. Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat és turót évi kötés mellett korlátlan mennyiségben a legmagasabb áron veszünk át.

— Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve. —

A Foxterrier munkájához.

(Válasz Rottmayer Dezső urnak.)

Nem veszi a t. Szerkesztőség rossz néven, ha már két X-et betöltött kis (?) leány is bele mer szólani az urak passziójába, a vadászatba és ezzel az ebtenyésztésbe, de mert korán vesztém el szeretett anyámat, mint édes jó apám — a világon legjobb barátom — nevelése, örömeinek és hubánatának megosztója, korán felcsaptam Nimródnak. A vér nem válik vízzé s úgy hiszem, e passziót apámtól öröklém! De nehogy a t. Szerkesztőség azt higgye, hogy egész időmet a vadászatnak, lovaglásnak és egyéb „uri“ passzióknak szenteltem, megjegyzem, hogy a háztartást, konyhát, baromfi- és ebtenyésztésünket is én dirigálok, de lovaink és egyéb jószágunk jólétéről is én gondoskodom. Mindazonáltal bosztonozni, tenniszezni, sőt whistezni is jól tudok, de olykor pereg a nyelvecském is, midőn a férfiak nem teljesen „ildomos“ dolgokról merészelnek hölgyek jelenlétében beszélni, vagy oly dolgokat állítanak, melyek nézeteimmel merő ellentétben vannak. Édes apám különben megengedte, hogy a pennát forgassam, ha „sport“ dolgokról szó esik. Megengedi tehát a t. Szerkesztőség, hogy egyik kedvencz-lapomat felkeresve, egy cikkcekskét szíves közlés végett, de még úgy melegében átküldök.

Mint újdonsült írónak előbb be kell mutatkoznom, nehogy a férfiak az anynyira megvetett „szoknya“ viselőjében talán a szakértelem hiányát bennem felfedezni vélhessék.

Gyermekkorom óta úgy lettem nevelve, mint az angolok gyermekei: az állatok iránti szeretetben. — El is mondhatom, a mit jó anyámtól hallottam. Szüleim 10 éves boldog házassága után születtem s apám egyetlen vágya egy kis leánykával teljesülésbe ment. E leánykát pedig vadásznak kívánta nevelni s hogy azzá avasson, egy iczurka kis daxlit tett a bölesömbe.

Sokféle kutyusunk volt és van. Voltak Tacskóink, Foxterrierjeink, Bundásaink, Vizsáink, orange és blue belton Settereink, Pointereink — Hanvay bácsitól — és ujabban német r. sz. Vizsláink. Az Agarak sohasem hiányoztak, most is vannak, még pedig len billikomások ivadékai Vécsey bárótól. Most már csak egy orange Setter, 2 német Vizslánénikünk van, azután 3 Bundásunk (ujabb elnevezés szerint fürtösszörű komondorunk) és 5 remek kis mindenféle színű Tacskóink Buzzi bácsitól. Az idén, sajnos, csak 673 foglyot, 181 füzűt, 649 nyulat és 3 őzbakot lőttem, de ezen löjegyzékkel messze visszamaradtam az 1903-iki mögött. Az 1904-ikét nem reprodukálom, hiszen az óriási szárazság és vadhiány következtében az ideinél gyengébb volt.

Mint „Diana“ kegyeltje immár bemutatkoztam, most némi kevés jártasságomat a kutyaügyekben kívánom közreadni, mert ez ügyben, feltéve,

hogy többször alkalmat ad erre a t. Szerkesztőség, vagy a lapjának munkatársai, a „hangadás“-t vagy jobban mondva a „csaholás“-t meg fogom kezdeni.

A tárgy, melyhez ma hozzászólani óhajtok, Rottmayer Dezső ur „A Foxterrier munkája“ című közleménye.

Nem tudom, vajjon nevezett cikkíró ur vadász ember-e, de feltétlenül hinnem kell, hogy sportol, mert kedvencz szava minden alkalommal a „sport“ szó nyomatékos hangsúlyozása. Nem tudom bár, mely kutyák alapján írta meg tanulmányát, de úgy vélem, hogy kirí soraiból a vonzalom „Old England“-hez.

Azt állítja cikkíró ur: „hiresztelés, hogy a Foxterrier a keskeny róka vagy borz-oduba (mi itt csak az „odu“ szót használjuk „vaczok“ és teljesen nem akadémikus „kotorék“ szó helyett, melyet Sipulusz bácsi oly annyira leszólt) bebujni nem képes!“

No kérem, igaz, hogy csak 12 éves korom óta használom a fegyvert, tehát azóta tényleg vadászom és vadász is vagyok — mert a vadgondozást és védelmet is gyakorlom — de apát a duvadpusztítási kirándulásaiiban már gyermekkorom óta hűségesen kísérem s így száz és száz esetet tudnék felsorolni arról, hogy a Foxterrier a mi termőföldjeinken be sem fér az oduba, vagy ha befér, gyakran a szűk folyosókban bennszorul. Pedig homokvidékünk nincsen, a melyeken az oduk bejáratai és folyosói igen szűkek volnának.

Minden ebfajtának megvan a maga helye s tapasztalataim szerint a nagyobb átmérőjű sziklaodukban megvan a Foxterriennek a maga létjogosultsága és munkája oda való. Abban a tulsok hévvel támadó Foxterrier hamarabb végez a duvaddal s bizonyosságunk lehet arról, hogy a czélnak megfelelőleg azt ki is irtja, míg az ásásra alkalmas terepen a szűkebb odukba a Tacskó való. Ott is, a hol arra fektetem a fősúlyt, hogy a duvad élve kerüljön ki, hogy legyen akár kutyusaink részére tanításra vagy élve eladásra duvadunk, ott a lépésről-lépésre, de annál biztosabban tért nyerő és előrehaladó s a duvad előtt fekvő, őt előbb kifárasztó és csaholó, később a ravaszt lefülelő Tacskó előnyösebb. De itt a duvadat élve is megkaparintjuk, es az odu-alkotmányt is tönkretelhetjük.

Apa azt mondja: „suum cuique“.

Czikkiró ur azt is állítja, hogy a Foxterrier nemesítve lett a nélkül, hogy fajtajellegeik befolyásoltattak volna. Erre csak mosolygok, mert ha „Old Trapp“ képét és egy Redmond-féle ezerdjás Championt összehasonlítok, ugyancsak észreveszem ezen állítás tartatlanságát. A Gypsi és a telivér Foxterrier, az american Wild West mokány lova és a telivér versenylovak legnemesbbike, szolgáljon összehasonlítással.

Mint lovas, a ki falka után is vadászik, azt sem irom alá, hogy „a vadá-

szatokat ma nem lovagolják gyorsabban, mint annakelőtte, az az a tempó nem lett gyorsabb stb.“ Már kérem ebben nagyon is ellentmondok czikkíró urnak, mert hiszen mint szakértő nagyon is jól tudom, hogy a falkavadászok fő force-a a jó, gyors, ugró és kitartó ló és a lovas ügyessége főleg a terep kihasználásánál, ismereténél, eltekintve a jól trainirozott és jó „sent“-ü falkától. Nem-e a gyorsaság és kitartás növelése a lovak anatómiai helyessége mellett a lötenyésztés irányzatának főkélléke? Jöjjön t. cikkíró ur, feltéve, hogy lovas ember és campagne lovas, velem falkászni és agarászni, akkor biztosan más tapasztalatokra jutand.

R. ur azonkívül azzal áll elő, hogy nem-e több az ugynevezett „mükotorék versenyeken a Foxterrier által lefojtott rókák száma, mint a Tacskóké?“ Hát arrarövid a válaszom. Állítása való, mégis tekintetbe kell vennie, hogy a Foxterrier-ek iránti érdeklődést Clubja élesztette, a Tacskók irántit pedig elhanyagolta. Azonkívül „szalonkotorék“-ot állítanak fel, a mely szép ugyan, de jónak nem az és örökös nem mondom meg milyen „folt“-ja marad az a mostani „kotorék-versenyek“-nek, a Clubverseny-szabályzatokkal együtt! Tetszhet a budapesti publikum azon részének, mely a mostani vérengző multságoknak hódol. — A wieni állatvédő-egyesület a mükotorék versenyek ellen kikelt s elérte azt, hogy belépőt venni Wienben nem sza-

Szuperfoszfátot,

strassfurti kainitot, strassfurti kálitrágyasót 40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyafélélet azonkívül rézgáliczot (98 – 99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„Hungária“

**műtrágya-, kénsav- és vegyi-
ipar részvénytársaság**

BUDAPEST
V., Fürdő-u. 8.

bad s csak meghatározott számu, legfeljebb 100 meghívott jelenlétében szabad a produkeziót megtartani. Ezzel a verseny is mássá fejlődött, mert a kasszáknak jövedelmező pótversenyek kiestek. Az OMEE vezetőségét — mint kezdeményezőjét — illeti a gáncs, hogy annak idejében a „kotorék-verseny“-re belépőket hozott dívatba.

Kétségbe vonom a t. cikkíró ur azon állítását is, hogy a Foxterrier hosszabb lábai előnyösebbek volnának, mert általában a folyosók hajlásaiban magát jobban előre tolhatja. Hogy miért, emberi gyarlóságomnál fogva felfogni nem tudtam. Arról azonban cikkíró ur mélysegesen hallgat, hogy mit csinál, ha nagyságánál fogva sem előre, sem hátra nem mehet? És hogy a Foxterrier jobban tudjon ásni, mint a Tacskó, csak azt mutatja, hogy cikkíró ur a fizikát már elfeledte és hogy az emelő (rossz magyarsággal emeltyűnek hívják) törvényeit nem ismeri. Az utrirozott Foxterrier tenyésztés most botalaku lábakat kíván, sőt azt kívánja, hogy az állat az ujjbegyen (sokan ujjhegynek hívják) álljon, sőt a díjazásnál, illetve elővezetésnél láthatjuk, miként erőlködnek és vetekednek a tulajdonosok, hogy a kutyusok elejét (mellső részét) a lánczokon minél magasabbra emeljék. A félig-meddig normális lábvégállásuak már alacsonyabban díjaztatnak, mint az ugynevezett „lábvégnélküliek.“ Nem tudom, mire legyen ez jó, mert sem a futást, sem az ásást elő nem segíti. A „Wild u. Hund“ folyóiratban annak idejében

megindult vitára emlékeztet ez engem, hogy: „milyen legyen a vizsla lábvége, macska vagy nyul lábvég formájú-e?“ Pedig az arany középut az, melyet a sportoló angol vizslász is helyesel, mert az előbbi, mint utóbbi lábforma a munkában hasznavehetlen.

Az ásásra pedig Tacskó lábait miért alkotta ásásra lapátszerűen a természet és kuszásra alkalmas testét? Ha az az ellenvetés, hogy a magasabb farállás az előnye, akkor, bár sajnálattal vagyok kénytelen konstatálni, hogy én még olyan Tacskót nem ismertem, melynek tultengett farmagassága ne lett volna, s úgy tudom a praxisból, hogy mély mellüket csakis ilyenekkel lehet kitenyészteni.

Szeretném ismét a megfeszült lábakkal álló (?) Foxterriert az oduban egyáltalában látni s a melyet illetéknépen a legerősebb duvad sem tud helyéből kimozdítani.

Nevezett cikkíró ur azt is mondja, hogy télen a Foxterrier a hóban jobban előre törtet, mint a Tacskó. Ezt megengedem, de a t. cikkíró ur, úgy látszik, a falusi és pusztai havat még leírásból sem ismeri, mert bizony abban néha az agár sem jut tovább. A könnyen olvadó városi havon fennállhat a tétel, az aszfalton, de a feneketlenségben nem, sem az olvadó havas mély terepen. Apa különben arra tanított engem, hogy az igazi jó vadász, ha cserkészésen Diana istenasszony vagy Szt. Hubertus kegyében áll, a vadat, sőt őzbakot maga hozza haza. Vadászpraktikába vágó okok miatt teszi ezt és már a kiindulás előtt a vadásztarisznya szíjához köti az e célnak sohasem hiányzó később feloldott kötélgombolyagot. Én bizony a 18—20 kgr.-os őzbakot a hátamon viszem mindaddig, míg valami jó falusi polgárral találkozom, a ki aztán a tehervitel megosztására vállalkozik. Ha pedig a nehéz őzbakot elbírom, miért ne vinnék el havas időben egy flegmatikusabb természetű és engedelmesebb Tacskócskát? Már másképen gondolkodom és nehezebbnek vélem ezt a feladatot hátamon a féktelen Foxterrierrel megoldani.

Hanem a t. cikkíró egyik kitételét erősen kell megkritizálnom s ez az, hogy a megsebzett duvad üldözésénél a Foxterrier gyorsabb és a duvadat nem hagyja messzire menni, hamar megállítja és lefojtja. Itt 3 eset forog fenn, vagy a hajtásban sebeztetett meg, akkor lelövetik, vagy az oduból ugrik ki összemardosva. Ez utóbbi esetben az odubéjáratajánál posztolt vadászok kötelessége a vadászmia tyánkot, a „Treffer“-t alkalmazni, tehát a kutyus számításba sem jön. A harmadik eset a másodikkal szoros összefüggésben van s ez az, hogy az eb a duvadat nem fogja vagy elereszti, vagy pláne a duvad őt a katlanban átugorja. Erre szintén a „Treffer“ alkalmazandó, de nemcsak a duvadra, hanem a kutyára is. Mi nekünk magyaroknak, nem szabad sportolnunk, hanem az ugyis-hiányos vadgondozás és — védelmet elősegíteniünk. Angolok üzhetik az ugratási sportot, mi nem.

A kotorékversenyeken persze a hálós négyyszögben nem illanhat el a duvad, de a szabadban bizony elillan. Nem-e kár a szabad természetben a fáradságért, az eb életének rizikójaért, a napszámért, ha az elillanó duvad további kárt tehet hasznos vadunkban?

Hogy a Foxterrier szimatja magasabb vadászati kívánalmaknak megfelelően, a praxisból merítve kétségesnek tartom! Egyes példányoknak lehetnek ugyan egyedi sajátságai s ha ezeket fejlesztjük, az mindenesetre nemis törekvés. De hogy quasi kár vizslával vadásznunk és a „Mädchen für Alles“ problémáival a vizsláknál is foglalkoznunk. Bámulj világ, inogj föld, nyeld el az összes vizslákat, sikerült egy magyarunknak — félve írom le — a „féktelen“ Foxterrierben mindazt megtalálni, a mire az egész Németbirodalom és az egész vadászvilág mindhiába áhitozik s a mire Anglia, a tenyésztések országa, sem volt képes. Ő is mindeddig minden egyes ebfajtának speciális fajtatulajdonságait egyoldalulag fejlesztette! Ha tudná az angol mily nemzeti kincse van Foxterrierjében? Csakhogy löjjön vele fáczánt, nyulat és foglyásszon vele nem a ki akar, de a ki tud!

Az egyedi tulajdonságokat fejleszteni, ismétlem, helyes irány, de a t. cikkíró ur tullótt a célon, midőn azt ugy hübelebalázs mindjárt mint faktumot állítja nekünk oda. Ahhoz idő kell s egy emberélet ahhoz rövid.

A ki ezt eléri s a ki azt törzsénél állandósítani tudja, az, mondhatom,

Nagyenye di mezőgazdasági kiállításán aranyéremmel díjazva

Fontos a takarmányozás terén!

Budapesten a Tattersallban nyilvánosan bemutatva.

Kukoriczszár-tépő szerkezet.

(Ásványi szabadalma).

Hazánk legelőkelőbb uradalmiban kitűnő eredményel már működik. A kukoricza szárát takarmányezőokra elkészíti. Bármilyen gyártmányú gőzcséplőbe beilleszthető.

„Agraria“ magyar gépforgalmi részvény-társaság Budapest.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk.

 Levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, Váci-ut 2.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvénytársaság,

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

resicai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Tiszta acélananyag saját hámorainkból!

Eltörhetetlen
tégelyacélekefej.

Páncélacélkormánylemez.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Rövidített levélcím: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőncím: „Agraria“ Budapest.

nemcsak a halhatatlanságot megérdemli, de mellette nagy vagyonra tehet szert.

Nem a vagyon az, mely elbódít, mert nincs szükségem reá, de mindazonáltal készséggel felajánlom kezeimet az oly férfinak, a ki ezt összehozza. De úgy látom, vén leány maradok! Pedig úgy mondják chices is, csinos is, parthie is, de schneidig is vagyok!

Dagmár grófnő.

VEGYESEK.

A marhalevelek kiállításáért szedhető díjak. A magyar királyi közigazgatási bíróság kimondta, hogy az 1900. évi XVII. törvénycikk 39. §-a értelmében a marhalevelek kiállításáért, záradékolásáért és átiratásáért szedhető díjak nem a marhalevelek kezelésével megbízott közegeké, hanem azok ezután az illető helyi hatóság közpénztára javára esnek, a mely ezek felhasználásáról intézkedik.

Szarvasmarhadíjazás Pozsony vármegyében. A Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület mult hó 27-én tartott igazgató-választmányi ülésén elhatározta, hogy a folyó évben Modorban és Somorján fogja megtartani a szarvasmarha tenyészállat díjazásokat, illetve jutalmazásokat, és hogy államdíjak czimén a földmivelésügyi kormánytól 1000 koronát fog kérni.

Bikavásár Szatmáron. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület Szatmáron, a városmajorban folyó évi márczius hó 7-én rendezi díjazással egybekötött IV-ik bikavásárát. A vásárra felhajthatók magyar és pirostarka tenyész-bikák.

A növendék-állatok vágási tilalma. A Szepesvármegyei Gazdasági Egyesület a legutóbb tartott igazgató-választmányi ülésén elhatározta, hogy mivel a marhaállomány csökkenése miatt Szepes vármegye állattenyésztésének jövője veszélyeztetve van, fölterjesztést intéz a kormányhoz. Ebben kéri a kormányt, hogy tiltsa meg a tenyésztésre alkalmas üszőborjuk levágását.

A kisbirtokosok segítése. Soha annyira kedvezőtlen nem volt még a kisbirtokos osztály helyzete, mint a legutóbbi években. Annál öröndetesebb tehát, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Kisbirtokosok Földhitelezete közösen akeziót indítottak a kisbirtok terheinek csökkentése céljából. A mult év végén megindított akció eredménye az, hogy a két intézet máris 692 jelzálogos kölcsönt folyósított 2,971.700 korona értékben. Ebből magára január hóra 337 kölcsön esik 1,425.000 korona értékben. A jelzálogos kölcsönök törlesztési ideje 50 év.

Állatbiztosítás Fogarasmegyében. Zernest fogarasmegyei község kebelében állatbiztosító-egyesület van most alakulóban. Az állattenyésztés képezvén a nép egyik legnagyobb jöve-

delmi forrását, az egyesület megalakítását egy népes népgyűlés szükségesnek mondta ki és két bizottságot választott. Az egyik bizottság az alapszabályokat dolgozza ki s megállapítja a biztosítási járulékokat s a biztosítás fokozatait, a másik bizottság feladata a taggyűjtés lesz. Tagja lesz az egyesületnek minden állattartó gazda.

Tejgazdasági tanfolyam. A rimaszombati állami földmivelő iskolában e hónap 16-án tejgazdasági tanfolyam nyílt meg. A tanfolyamon kiskgazdák és ezeknek fiaij díjtalanul vesznek részt.

A székelyföldi tejszövetkezetek. 1902-ben, mikor a székelyföldi népségítő akció kezdődött, még egyáltalán nem volt tejszövetkezet. Ma, a földmivelésügyi miniszter most kiadott jelentése szerint, a tejszövetkezetek száma 48, a melyből 18 tényleg működik is. Ámbár ezek jelentékeny része csak a mult év folyamán kezdte meg működését, máris 283.136 koronát fizettek ki tejért tagjaik részére. A többi megalakult tejszövetkezet 1906. év folyamán kezd meg működését.

A tejkérdés Brassóban. A brassói rendőrség arra kötelezte a brassói tejszövetkezetet, hogy szakképzett, közhitelű egyén által vizsgáltsa meg a tejet kiadás előtt és az edényeket csakis szakközeg pecsétjével hozza forgalomba. A tejszövetkezet e határozat ellen föllebezett és így került a kérdés a közigazgatási bizottság elé, a hol élénk vitát keltett. Az alispán, Jekel Frigyes dr., azt indítványozta, hogy a miniszter közvetítésével állittassék össze felülvizsgáló-bizottság, a mely a kolozsvári vegyisérleti állomás véleményét felülvizsgálja; addig pedig, míg ez megtörténik, a rendőrkapitányság határozatai függőben hagyassanak. Hautz Mihály dr., vármegyei főorvos, azt indítványozta, hogy a rendőrkapitányság határozata oldassék föl, mert nein alapul orvosi szakközeg előlegesen meghallgatott véleményen.

A sertésvész statisztikája. — A sertésvészt 1895. évben észlelték először Kőbányán, honnan aztán minden irányban elterjedt. Azóta az ország összes sertésvesztesége a következő volt, és pedig 1895-ben 365,444, 1896-ban 670,835, 1897-ben 372,561, 1898-ban 212,706, 1899-ben 205,668, 1900-ban 173,107, 1901-ben 130,459, 1902-ben 135,124, 1903-ban 113,208, 9 év alatt összesen 2,379,810, tehát átlag 1 évi veszteség 264,423.

Államsegélytenyészállatok beszerzésére. A földmivelésügyi miniszterium 3700 korona államsegélyt utalt ki a Sárosmegyei Gazdasági Egyesületnek, hogy ez az összeg a makoviczai járás szegénysorsu községei tenyészállatszükségleteire használtassék fel.

Barcelonai konzulunk jelenti, hogy az argentiniai köztársaság marhatenyésztői 800—1000 darabból álló bikaállományt szándékoznak a legközelebbi 3 hónapt alatt Spanyolországba

szállítani és ez év további hónapjaiban még 4—500 darabot. A januári küldemények próbaképen Lincoln-ürükből és yorkshirei sertésekből is fognak állani.

A Magyar Foxterrier és Tacsó-Club f. hó 25-én d. e. 10 órakor tartja meg ez évi közgyűlését az állatkerti Wampetics-féle vendéglő termében, melyre az elnökség az összes tagokat tisztelettel meghívja.

Állatkereskedelem.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” eredeti tudósításai.

Budapesti vágómarhavásár. febr. 45. (Hivatalos jelentés.) Fölhajtás 2290 drb nagy vágómarha, nevezetesen 1338 db magyar és tarka ökör, 725 db magyar s tarka tehén, 17 db szerbiai ökör, 15¹ drb szerbiai tehén, 195 drb, magyar bika, — drb szerbiai bika, 32 magyar bivaly, — drb szerbiai bivaly. Minőség szerint: 29 drb elsőrendű hizott bika, 153 drb középminőségű bika, 21 drb silány minőségű bika, 123 db elsőrendű hizott ökör, 1199 drb középminőségű ökör, 48 drb silány minőségű ökör, 86 drb elsőrendű hizott tehén, 600 drb középminőségű tehén, 63 drb silány minőségű tehén.

A vágómarha felhajtás 313 darabbal több, mint a multhéten, az irányzat változatlan, a vételkedv azonban jobb, a bikák ára 2—3 K-val hanyatlott, egyébként az árak több esetben 1 K-val hanyatlottak. Eladatlanul visszamaradt 60 drb.

Napi árak: Bika jobb min. 65—78 K-ig kiv. 80, silányabb 52—64 K-ig. Magy. hizott ökör jobb min. 76—84 K-ig. Kiv. 86, közép 68—75 K-ig, alárendelt minőségű 56—66 K-ig. Tarka hizott ökör jobb 78—86 K-ig közép 70—76 K-ig, alárendelt 60—68 K-ig. Magyar paraszt marha jobb minőségű 69—74, Kiv. — K-ig, silányabb min 52—66 K-ig. Szerbiai ökör jobb minőségű 60—64, kiv. — K-ig, silányabb 54—58 K-ig. Magyar tehén 46—74, kiv. — K-ig. Tarka tehén 50—80, kiv. — K-ig. Bivaly 48—60 kiv. — K ig.

Budapesti szurómarhavásár, február hó 15. (Hivatalos jelentés.) Fölhajtás 1358 darab, ugymint 170 drb belföldi, — drb növendék élő borju, 26 darab élő bárány, — drb galicziai borju, — bécsi öltött borju, 1105 drb öltött bárány, — galicziai és 70 drb rugott borju.

Irányzat borjuvásáron élénk, bárányvásáron lanyha. Eladatlan 6 borju, 20 bárány.

Napiárak: Élő borju: Belföldi 108—116, kiv. 118—120, II. 92—106 K. Növendék K, kiv. — Öltött borju, belföldi 124— K. Élő bárány — K. Öltött bárány 10—17 kor. Galicziai — K. Rugott 68—83 korona.

Kőbányai sertésvásár. 1906. febr. hó 7-én. (Eredeti tudósítás.) Hizott sertések ára: A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz párja 400 kgon felül 132—133 fillér. Öreg közép párja 300—400 kg. — f. B.) Magyar: Fialat nehéz (páronkint 320 kg. felüli sulyban) 136—138 f., közép (páronkint 251—300 kgmig terjedő sulyban) 135—137 f, könnyű páronkint 250 kg. 135—137 f. C) Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgrammon felüli sulyban) 136—137 f. Közép (páronkint 240—260 klgrammig terjedő sulyban) 135—136 fill., könnyű (páronkint 240 klgrammig terjedő sulyban) 132—134 f. fogyasztási adóvonalon kívül.

Sertéslétszám volt: 1906. febr. 12-én készletben 37.896 drb. 1906. febr. 13-án telhajtott 224 darab, febr. 14-én elszállított 152 darab, febr. 14-én maradt készletben 37968 drb. A hizott sertésüzlet irányzata csendes.

Sovány sertésárak. Budapest, 1906. febr. 14-én. **Url rendező sertésbizományos (VIII. ker., Bérkocsis-utca 12.)** jelentése az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” részére.) Sertésveszén átmgt. 60—100 klgig. 145—140 F., 100—120 klgig. 140—130 F., 120—160 klgig.

130—126 F., 160—200 klgig 126—120 F. Vészen át nem ment 60—100 klgig 100—104 F., 100—120 klgig 104—106 F., 120—160 klgig. 106—108 F., 160—200 klgig 108—110 fillér. Árak elősúlyban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat élénk.

Bécs—szt.-marxi marhavásár. 1906. febr. 12. (Ered. tudósítás.) Hozatal: Magy. fajta 2447 drb, galicziai és bukovinai 670 drb, nyugoti 1051 drb. Összes felhajtás 4168 drb, ebből 3556 hizott, — legelő, 612 kicsontozni való marha. A felhajtott állatok közül 3819 ökör, 679 bika, 637 tehén és 33 bivaly volt.

A felhajtás 200 darabbal volt kisebb a mulhetinél. A vásár a még mindig kisebb

szükséglet következtében lanya volt, 1—2 filléres árhullámzásokkal, hanyatló irányban. Csak a tarka jószág tartotta meg multheti árait.

Árjegyzés elősúly szerint adó nélkül. Magyar. I. 80—84, kiv. — — II. 66—78 (—), III. 52—64 K., galicziai I. 80—92 (93—96), II. 72—78, III. 64—70 K., nyugati hizott I. 86—96 (98—100), II. 76—84 (—), III. 62—74 K., hizott tehén I. 52—70 (—), II. — — — III. — — — K., bivaly I. 56—60 (—), II. 48—54, III. 44—47 K. Legelő marha I. — — —, II. — — —, III. — — — K. 100 kilogrammonként, fogyasztási adó nélkül.

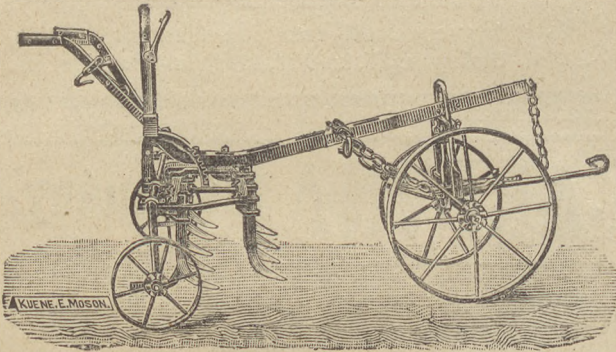
Bécs—st.-marxi sertésvásár. 1906. febr. 13.

A mai vásárra összesen 12128 darab sertés volt bejelentve; felhajtott azonban 4225 süldő és 7133 zsirsertés és pedig: Magyarországból 7727 darab. Galicziából 2593 drb. Olaszországból 1038 db. Összesen 11358 drb.

Az üzlet irányzata lanya volt.

Jegyzett árak: Magyar I. minőségű sertés 115—118, kiv. 119 — —, közép és öreg sertés 106—113, könnyű és szedett sertés 96—104, lengyel, erdélyi és olasz süldő 92—118—120 — — fillérig kelt el kg.-ként elősúlyban, fogyasztási adó nélkül.

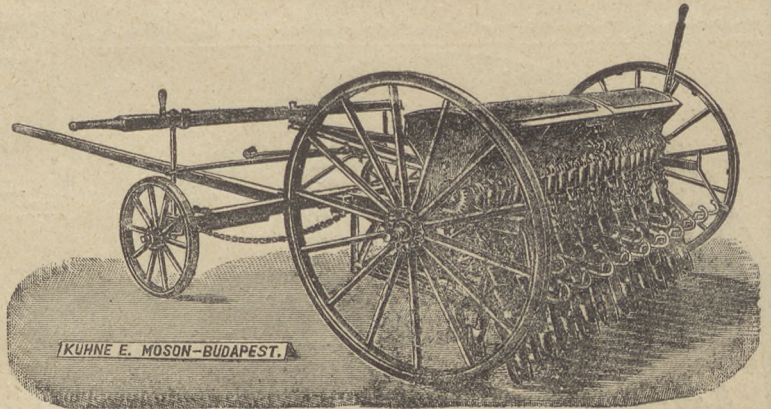
Felölös szerkesztő: **Buzzi F. Géza.**

KÜHNE E. hazánk legrégebb mezőgazdasági gépgyárában **MOSONBAN**

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu acélekék, Mélyítő és porhanyító eszközök
rét- és szántóföld-boronák, hengerek a tavaszi szántás helyettesítésére.
Hírneves szabadalmazott Uj amerikai rugósfogas boronák.
olókeres **MOSONI DRILL** sorvetőgépek.

21/ Burgonyamivelő eszközök 21/

== Francia szőlőmivelő eszközök. ==

A vetőmag előkészítésére:

Rosták, konkolyozók, centrifugok stb.

Főraktár:

Fiókraktár:

Bpest, VI., Váci-körút 57/a. Temesvár, Gazda-udvar.

LEGJOBB TEJFÖLÖZŐ A BALTIK.

A BALTIK-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a

legtökéletesebb és legmodernebb tejfölozo,

hanem azért is, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIK kezelést még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, szerencsétlenségnek eleje vétetett és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve. **Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kéziseparatorokról irt birálatunkat.**

MAGYAR BALTIK SEPARATOR KÖZPONT

Budapest, V. ker., Tükör-utca 5. szám.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket.

TURUL-VÉDJEY.

TURUL-VÉDJEY.

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában u. p., t. és vasut: **KONCZA:**
elsőrendű, erős csontu, legelőn nevelt

magyar bikák,**poland china tenyészkánok,**

pekingi gácsérok drbja 8 kor.; fekete orpington-kakasok drbja 20 kor. szállíthatók. Pekingi kacsojások 8 kor.; emdeni libatojások és fekete orpington-tojások 20 koronáért tuczonként előjegyezhetők.

Vetőmagvak I^a minőségben kaphatók.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

attól a legutóbbi árak mellett ajánlatosok

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2½, egész 12 Hertz.

Malmmalmozók, járgány-csúplógépek, lóbor-csúplók, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

COLUMBIA-DRILL - legjobb sorvetőgépek. Planet Jr. kapálék,

szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmozók, egytemes acsi-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

A részletes ábrákban részletes leírás és ármentve küldetnek.

Hanna**pedigree****árpa**

utánvetése a Lévai állomáson, kapható **Grünwald**
Sándor gabona-exporteurnál Bpest, Árpád-uteza 11.

AZ 1906. ÉVI **KODOLÁNYI-féle**
GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

— 46-IK ÉVFOLYAM — a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb tartalommal MÉR MEGJELENT.

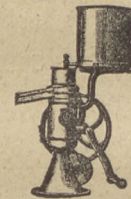
Ára ajánlott postai szétküldéssel K 3.35. Utánvétellel küldve 20 fillérrel többbe kerül.

Megrendelhető ezen lap kiadóhivatalában, Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 7. szám.

CZAREVNA takarmány-
óriásburgonya

bőven termő, egész és fél waggonrakományokban métermázsánként **5 korona**, kisebb tételekben **6 korona** árért megrendelhető ab Léva vasútállomás

ORDÓDY LAJOS gazdaságában **Nagy-Kereskény**
u. p. **Kis-Kereskény.**

BACHMANN ÉS TÁRSAEZELETT **JURÁNY ÉS WOLFRUM**

TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR — BÁDOGEDÉNY-GYÁR — ÓNOZÓ-INTÉZET —
A KRONEN-SEPARATOR EGYEDÜLI ELÁRUSÍTÓ-HELYE

Távirati cím: **ÓNOZDA.**

Telefon: 89—21.

BUDAPEST,

VIII., KÜLSŐ-KEREPESI-UT 28.

A külön vámterület és a magyar mezőgazdaság

Ára
80 fill.

A mezőgazdaságra hátramló hátrányok és azok mellőzése.

Írta: Ordódi és alsó-lieszkői **ORDÓDY LAJOS.**

Megrendelhető e lapok kiadóhivatalában.

182—1906.

Bábolnai m. kir. ménésbirtok igazgatósága.

Hirdetmény.

A bábolnai m. kir. ménésbirtok tisztavérű simmenthali szarvasmarha-tenyésztéséből származó, tuberkulinra nem reagált

23 darab 1¹/₄—2 éves tenyészbika

f. évi márczius hó 7-én délután 1¹/₂ órakor Bábolnán nyilvános árverésen el fog adatni.

A ménésbirtok igazgatóságához intézett (posta-, táviró- és távbeszélő-állomás Bábolna-pusztá) előzetes bejelentésre az ácsi és nagy-igmándi állomásra kocsik küldetnek.

Az eladásra kerülő állatok részletes leírása, valamint az árverési feltételek a m. kir. gazdasági főigazgató urnak (földmívelésügyi ministerium III. em. 121. szám) és a bábolnai ménésbirtok igazgatóságánál megkaphatók.

Budapest, 1906. február hó 6.

M. kir. földmívelésügyi minister.

Kis hirdetések ára!

Minden szó 4 fillér, kővér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A kis hirdetések díja előre fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetésekről

csak akkor adunk felvilágosítást, ha kérdéstevő a szükséges postabélyegét v. válaszevelezőlapot beküldi.

A kis hirdetés legcélszerűbben postautalványon rendelhető meg, melyre a szöveg felírható. Kis hirdetéseket csupán mezőgazdák és tenyésztőktől, továbbá állást keresők és adóktól veszünk fel. — Kis hirdetések díja három centiméter magasságig beiktatásonként 1 korona, minden további egy centiméter magasságú terület arányos az árszabállyattal.

KINÁLAT.

Gazdák figyelmébe!

A sertések különféle megbetegedéseinek valamint az étvágytalanságnál páratlan hatású a **BARCSAY-féle**

Disznópor.

Mint a hizást rendkívül elősegítő szer is általánosan elismervé és használva. Használatával nagy megtakarítás érhető el a hizálásnál. — Ára egy doboznak **24 fill.** Kapható valódi minőségben **Barcsay Károly** gyógyszerárterében és gyógyszerészeti laboratóriumában Szegeden, Széchenyi-tér 12. sz. (Zöldség-piac).

Foszforsavas mész

baromfiak helyes takarmányozásánál nélkülözhetetlen. Kapható a

Hungária

műtrágya, kénsav- és vegyi ipar r.-társaságnál

Budapest, Fűrdő-u.8.

A tenyészállomány

redukálása végett eladok 150 drb fajtisza tenyészképes **ezüst szörmenyulat** drbonként 10 kor-ért csomagolással együtt. Ezen ármérséklés csak február hó közepéig marad érvényben. **Mahler Károly** fajnyulenyésztete **Rákospfalva**, Külső Kerepesi-ut 116. sz.

Baromfitenyésztők figyelmébe!

Olcsó sodrony-kerítések:

szab. **Hungária-fonatok** stb. gyárt és szállit **Haidekker Sándor** **BUDAPESTEN,** VIII., Üllői-ut 48. szám.

KOVACS-féle „UNIKUM” tyúkcsapófeszek.

Ára csomagolással postán v. vasúton feladva drbonként 6 kor 6 darabnak vételénél 5% ennedmény. Beszerzhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, Alkotmány utca 31.

VÉDJEGY

gazdák Szövetkezeténél, Budapest, Alkotmány utca 31.

Kulcsárnót,

a kit a tejgazdaság, baromfitenyésztés, kertészet és háztartás vezetésével megbízhatok, keresek birtokomra. Föltételek: 40—50 körüli életkor, egészséges testalkat, megbízhatóság és jó ajánlatok. Ajánlatok „O. L.” jelige alatt a lapok kiadóhivatalához.

URLREZSŐ

sertésbizományos

BUDAPEST,

Béerkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

Dr. Gresznáryk

számos elsőrendű kiállítások nyert gubacsí orpington-telepe **Soroksáron**, Angliából W. Cook tenyésztéséből importált elsőrendű sárga és fehér orpington-törzsek ivadékaire és keltető lojásaira megrendelést elfogad. Tenyészállatok 10 koronától kezdve. Keltetőlojások tuozatonként 12 kor. Egy igen szép tenyészképes fehér idei kakas 50 korona. 12 éves kifogástalan hágóképességű fehér kakas 40 korona. Árjegyzéket a telep kívánatra bérmentve ktild baromfi-telepről és jó hírnévnek örvendő mintaszőőtelepének szőlővesszőiről is.

Clichéket mindegyik nyomtatványhoz szep és tiszta kivitelben pontosan és olcsón készit **Fischer-féle** **Budapest** VIII. Vas-utca 7. szám. Videki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.

1900. ÉVI PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSON „GRAND PRIX”

Kwizda János Ferencz
cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg bei Wien.
Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.
Egy doboz ára 70 fillér.

Több mint 50 éve használatban van a legtöbb istállóban étvágyhiány, rossz emésztés gyógyítására, a tej javítására és a tejelékenység fokozására.

A Kwizda-féle korneuburgimarhatáppor csak akkor valódi, ha az itt látható védjeggyel van ellátva.

Főraktár: Török József gyógyszerárterében Budapest, VII., Király-utca 12. és VI. Andrássy-ut 20. sz. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz. II. em.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap.	Alakult 1900.
Alapítványok:	{ Kormány hozzájárulásával	{ elemi ágazatban
{ Alapítók	{ Alapítók	élet
{ Tartalékok		
		Osszesen: 2,333 676.11 K
1901. évi fölösleg		90.349.— K
1902. ”		59.782.26 K
1903. ”		109.331.73 K
1904. ”		72.438.23 K

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzletteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4% díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.
Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4% díjvisszatérítést kaptak.
1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesültek.
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1905. évi forgalom 25.000 zsák.

Felhivjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét a **budapesti Gyapju-aukciókra,** melyek minden év folyamán két sorozatban tartanak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címettel gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál

HELLER M. és Társa gyapjuárverési vállalat
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Első Magyar Sertéshizlaló Részvény-Társaság
BUDAPEST—KÖBÁNYA.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek és sertéshizlalóknak a „Hizlalda”-állomás mindkét oldalán fekvő, 35,000 db sertés befogadására alkalmas, célszerűen berendezett szállástelepet, melyek csatornázva, kitűnő vízzel bíró artézi-kuttal, vízvezetékekkel, eleségtraktárral, két gőzmalommal és szállítóval vannak ellátva.

Foglalkozik: szállások bérbeadásával, szemes és darált eleség beszerzésével, bizományi bevásárlás és eladással, folyószámlára fizetéseket teljesit. A sertések kényelmes elhelyezése mellett ügyfeleinek igen mérsékelt áron a legmesszebb menő előnyöket nyújtja és a legszolidabb kiszolgálásról gondoskodva van. Alapítottat 1869.

„EREDETI MELOTTE” tejfölöző gépek.

A világ egyetlen tejfölöző gépe szabadon függő dobbal!

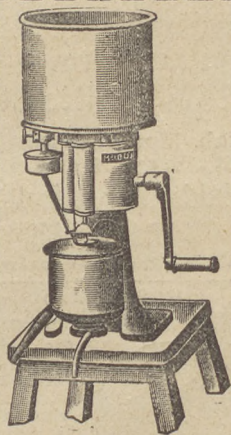
Évenkénti gyártás 15.000 db.

Mélotte Separator.

Legélesebb fölözés.

Gyors és kényelmes tisztítás

Könnyű járás.

Több mint 125.000 „Mélotte”
tejfölözőgép van használatban.

Egyszerű és szolid kivitel.

Rendkívüli tartósság.

Javítások nem szükségesek.

Szerkezetben és működésben fölülmulhatlan!

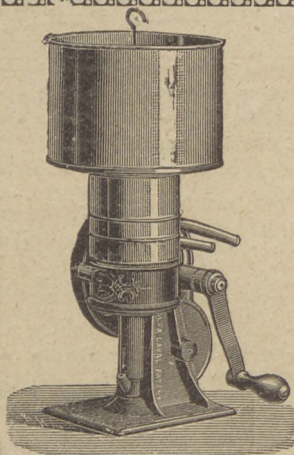
Az 1904. évi minta tetemesen egyszerűsített és olcsóbb!

Kézi hajtású gépek 500 literen felüli képességgel!

Teljes tejgazdaságok berendezése kézi és gőzgép-üzemre

GEITTNER ÉS RAUSCH

oégnél BUDAPEST,
Andrássy-ut 8. szám.

770 első díj. Több mint 500.000 Alfa
Laval Separator az egész világon!

Alfa Separator R.-T.

Budapest, Lomb-utca 11.

Tejgazdasági gyártelep.

Szállít mindennemű tejgazdasági
eszközöket és gépeket a legjobb
kivitelben, a legmodernebb
irányban. Berendez tejtélepeket,
tejszövetkezeteket és minta-
tehenészeteket.

Árjegyzékek és költségvetések
kiváratra díjmentesen küldetnek.

770 első díj. Több mint 500.000 Alfa
Laval Separator az egész világon!

Állványok
szükségtelenek.

STEPHAN-féle

500^{1/2} megtakarítás
az esetleg munká-
val szemben.

meszelő- és fertőtlenítő-gépek.

sokféle alkalmazása, u. m.: istállók,
falak, mennyezetek és gyárak mesze-
lésére. Fertőtlenít istállók, lakások és
gyümölcsösök fertőtlenítésére. Baromfi-
és tyúk-ólak tisztítására. Virágtelepek,
melegágak stb., stb. permetezésre.
Falak, facadok stb., stb. lemosására.

Ara 130 korona

A gép beszerezhető STEPHAN ADOLF
utóda Scharley-i özég magyarországi
vezérképviselőjénél:

WAIDL EMIL

Budapest, VIII., Népszínház-u. 23.

A 6ll. sz. prospectus kiváratra ingyen
és bérmentve megküldetik.

A KRISTÁLY forrás

szénsavval telített ásványvíze hasznos ital **étvágy-
zavaroknál** és **emésztési nehézségeknél**. A
legtisztább és **legegészségesebb** asztali és borvíz.
— Hathatós **szomjcsillapító**. — Övszer fertőző, be-
tegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy mele-
gitett pohárral igyék éhgyomorra.

Kiváratra telítésnélküli töltést is szállít a

Szt. Lukács Kutvállalat Budán.

A zalatnai kénkovand-ipar részvény-
társaság brassói kénsav- és műtrágya-
gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű

Műtrágyáit

a t. c. gazdaközönség becses figyelmébe. Siján-
latokkal készséggel szolgál a Központi iroda,
Budapest, V. ker., Nádor-utca 4. szám.